

Kære Studenter

I er de bedste studenter vi nogensinde har haft. I er de smukkeste studenter, vi nogensinde har set. Og I kære pårørende: I er de fleste vi nogensinde har samlet i hallen her.

Nå, kære studenter. Jeg håber at I tilgiver mig min lille indledende Trump imitation. Men den peger på to generelt tiltagende tendenser i tiden, nemlig et tilsyneladende voksende behov for selviscenesættelse og for det andet en stadig lettere omgang med sandheden. Og det er jo ikke fordi, I ikke både er dygtige og smukke og heller ikke, at I forældre ikke er mange. Men udsagnet er vilkårligt og svulstigt og rettet mere mod følelsesmæssig begejstring end det afspejler virkeligheden.

Det er nemlig ikke kun amerikanske præsidenter, som sætter sig selv i scene, selvom det ofte er dem, vi alle bemærker. Ja jeg har faktisk selv en gang oplevet det ved selvsyn. I efteråret 1996 var jeg en af lederne på det danske hold ved De paralympiske Lege, som blev afviklet i Atlanta i staten Georgia. En formiddag sad jeg i svømmehallen og så de indledende heats. Alle svømmerne sad i den ene side af hallen, mens den anden var helt tom, eftersom der kun var tilskuere ved finalerne om eftermiddagene.

Pludselig dukkede den republikanske præsidentkandidat Bob Dole op og satte sig blandt de amerikanske svømmere. Han var populær der, så arrangørerne sørgede for hurtigt at lave en præmieoverrækkelse. Nu var der ingen præmier, som skulle overrækkes, men man fandt en amerikansk svømmer, som dagen i forvejen havde vundet en medalje og kaldte ham ned, så man kunne gentage seancen med Bob Dole som den, der overrakte

guldmedaljen. Fjernsynskameraet blev placeret med ryggen til de fuldstændig tomme tilskuerpladser. Her så jeg Bob Dole komme gående mod kameraet ivrigt vinkende ud til de tomme sæder og ind imellem også pegende på et enkelt tomt sæde.

Da jeg om aftenen så det på fjernsynet kunne jeg nemt have siddet med en fornemmelse af, at der stod hundredevis af begejstrede og ivrigt vinkende tilskuere, hvis jeg ikke havde vidst bedre. I dag kan jeg ikke se en præsident, der stiger ud af en flyvemaskine og som straks vinker ud, uden at jeg tænker: han vinker ned til asfalten. Der er sikkert ikke et øje ude og tage imod ham.

Men spørgsmålet er, om ikke også vi andre har et skjult/iboende behov for at tage os ud? Vi vil vel alle gerne være bare en lille smule interessante? Hvem kan egentlig sige sig fri for at have lagt noget på f.eks. Facebook med håbet om at få en masse likes – selv om det var hverken var originalt eller interessant:

Jeg læste for en måneds tid siden i Politiken om en 18 årig pige Kristine Sloth, som er karakteriseret ved at være ualmindelig almindelig. Og det lever hun af lige nu. Hun lægger videoer på Youtube, hvor hun fortæller om sin helt almindelige tilværelse: hvor svært det er at starte vaskemaskinen, hvor hyggeligt det er at drikke en kop kaffe, hvor sjovt det er at sidde på gulvet og en lang række andre ligegyldigheder. Om aftenen holder hun så show, hvor hendes følgere betaler for at komme og primært se hende, fordi hun er kendt fra Youtube og sekundært høre hende fortælle flere almindeligheder. Jeg så selv starten på en sådan video, som altså er blevet vist mere end 400.000 gange.

Nu er det jo så alligevel ikke helt så almindeligt at leve af at være almindelig. I virkeligheden går tendensen jo mod, at vi i fremtiden kommer til at beskæftige os med det ualmindelige, hvorfor vi skal uddanne os – og altså uddanne jer – til at håndtere det ualmindelige. I skal uddannes til at kunne varetage jobs, som vi måske slet ikke kender i dag. Jeg har i sidste uge søgt på job i to store kendte virksomheder, som man umiddelbart skulle tro, ikke stillede de store krav. Men i legetøjsvirksomheden Lego kan man for tiden søge job som “Retail E-Commerce Manager” eller “Part-Time Retail Merchandiser” og i rengøringskoncernen ISS kan man søge job som ”Project Manager – Supply Chain Excellence”.

Jeg tvivler på, at vores studievalgsvejleder har givet jer anvisninger på studier eller veje, der fører til en Retail E-Commerce Manager. De aner formodentlig ikke – ligesom jeg heller ikke gør – hvad det er. Virkeligheden er nemlig – nu mere end tidligere – at mange af de jobs, som man i fremtiden skal bestride ikke har en forudgående direkte uddannelsesløbebane. Og ja, det gælder altså allerede i dag. Spørg f.eks. jeres forældre. Jeg vil tro, at mange af jer forældre, som sidder her i salen i dag har et job, der ligger langt væk fra det, I først uddannede jer til og som I måske troede I skulle bestride resten af livet.

Forudsætningerne for at kunne navigere i et sådant komplekst arbejdsmarked, hvor jobfunktionerne hele tiden ændrer sig og er intimt forbundet med dynamikken på det globale arbejdsmarked, er en udpræget evne til hele tiden at kunne tilpasse sig ændrede vilkår og nye rammer og nye relationer. Som menneske kan det derfor være svært at holde fast i sig selv og sin historicitet, når man hele tiden pushes fra alle sider. Derfor kære studenter og

forældre har vi igennem hele jeres forløb forsøgt at bibringe jer et ståsted, et udsigtspunkt og en handleevne. Det kalder vi for almen dannelse og for studiekompetence. Dannelsen har både en faglig og en personlig side. Det er via fagene og arbejdet med de mange faglige sammenhænge, at den enkelte modnes. Det er via sejre og nedture man overskrider sine grænser og det er via samarbejdet med kammerater og lærere, man bliver opmærksom på andres grænser. Kompetencerne er den anvendelsesmæssige del af dannelsen; at kunne sætte sig ind i komplicerede problemstillinger og fremstille dem enkelt og pege på oplagte løsninger. At have modet til at sætte sine kreative og innovative evner i spil.

Den engelske sociolog Anthony Giddens siger det i sin bog: ”Modernity and Self-Identity: “Taking charge of one's life' involves risk, because it means confronting a diversity of open possibilities”, (Modernity and Self-Identity, 1991). Man løber en risiko, når man tager herredømmet over sit eget liv, fordi man derved bliver konfronteret med en stor vifte af muligheder”. Jeg og lærerne mødte for nyligt Rane Willerslev, som tidligere har været pelsjæger i yderste Sibirien i 65 graders kulde og som om en uge tiltræder som direktør for Nationalmuseet. Han sagde: ”det gælder om at kunne overføre sin viden og sine erfaringer fra et domæne til et andet og der igennem se nye sammenhænge og nye muligheder”. Det kræver mod og risikovillighed.

Jeg vil gerne sige, at det er i al beskedenhed det, som jeres lærere har haft som mål hen over de sidste tre år og som jeg også synes, at de meget langt hen ad vejen er lykkedes med at nå, nemlig at sætte jer i stand til at tage ansvaret for jeres eget fremtidige liv ved at bringe jeres kompetencer i spil i nye sammenhænge og ved kvalificeret at vælge mellem de mange åbne muligheder, det giver.

Når jeg nu siger ”langt hen ad vejen” så er det fordi, det reelt ligger mig så fjernt – som Trump – at forholde mig kreativt til sandheden og udråbe jer til de dygtigste, bedste og største nogensinde – også selvom jeg nok kunne få nogle flere ”likes” ved at gøre det. For realitetssansen er en integreret del af kulturen i det danske uddannelsessystem. Og jeg mener også, at den dannelse, den faglige indsigt og den kompetence, vi har bibragt jer, er tilstrækkelig til, at I kan gennemskue, at der ville være tale om ”fake news” og overdrivelser.

Og ærlig talt: realiteterne er i sig selv tilstrækkelige. I har bidraget med en fin indsats i undervisningen. I har skrevet ufattelige mængder af opgaver, holdt masser af oplæg, nørdet med grammatiske detaljer eller usikkerhedsberegninger i de mange forsøg, I har lavet. I har kikket ned i fagenes dyb og de mange strømme, der forbinder dem med andre fag. I har fået viden og indsigt baseret på forskning og facts. I har et fundament og en bæredygtig energi, som I kan tage med Jer ud i den virkelighed, som kommer i morgen.

Ved siden af dét har I deltaget med humør og engagement i årenes idrætsdage, i musicals, kor, showband, café- og lounge udvalg, festudvalg, elevrådet, forskønnelsesudvalget, bestyrelsen, samarbejdsudvalget, Operation Dagsværk, i Akademiet for Talentfulde Unge, i Georg Mohr konkurrencer, forskerpraktik, i

Fysik OL, A-olympiade i matematik, i debating contests, i Model United Nations, i filosofikonkurrencer, i filmfestival, i billedkunstnatten, i Nørre Games osv. osv. Uanset, at I er mange, så er det samlet set en ganske stor og imponerende præstation, som giver alle os, som befinder os her i salen en stor tryghed for fremtiden. For det betyder, at I ud over den faglige ballast også har stærke personlige forudsætninger for at bringe denne ballast i spil i nye sammenhænge.

Så kære studenter. Jeg vinker direkte til jer på de heldigvis fyldte pladser. Jeg ønsker jer tillykke med veloverstået eksamen. Jeg takker jer for gode timer på Nørre og for fantastiske oplevelser. Jeg glemmer alt om mundtlige og skriftlige advarsler, om svineri på volden og om upassende vandlister. Jeg siger tak for det hele og er lige så stolt som jeres forældre. I gjorde det og vil blive ved med at gøre det i fremtiden. Rigtig god tur ud på Mørkhøjvej og videre ud af de spor, der nu bliver jeres.

Pas godt på jer selv.

Og hermed dimitterer jeg jer som studenter årgang 2017

Jens Boe Nielsen